

Guia

Eina de cocreació d'espais lúdics
amb infants i adolescents

institut
infància i
adolescència

L'any 2018, l'Institut Infància i Adolescència de Barcelona va dur a terme un procés de co-creació amb infants de dos parcs de Barcelona en el marc de les tasques d'acompanyament i suport a l'Ajuntament de Barcelona en l'elaboració i definició del Pla de joc a l'espai públic amb horitzó 2030.

Ara, amb la voluntat de compartir coneixement i d'acord amb els nostres principis metodològics de promoure el retorn social del coneixement generat, afavorir processos col·laboratius i catalitzadors de canvis i treballar en obert, publiquem aquesta ***Eina de cocreació d'espais lúdics amb infants i adolescents*** amb l'objectiu de compartir la metodologia emprada i posar-la a disposició de qualsevol institució que vulgui cocrear espais lúdics amb infants.

Edita:

Institut Infància i Adolescència de Barcelona - Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona

Equip de treball:

Maria Truñó (direcció 2018-2019)

Laia Pineda (direcció 2019-2020)

Emma Cortés (coordinació, redacció i elaboració de la proposta didàctica)

Laia Curcoll (publicació i comunicació)

Susana Gimber i Joan Gener, Raons (dinamització del pilotatge, suport en l'elaboració de la proposta didàctica i materials de suport)

Maria Calvet i Teresa Aledo (il·lustració)

Agraïments:

Agraïm la cessió d'imatges d'espais lúdics d'arreu d'Europa als fabricants d'àrees de joc i espais lúdics:

BDU Espacios de valor

Hags-SweleK

Juegos Kompan

Lappset España

Volem fer un agraïment especial als infants, mestres i educadors i educadores de les escoles El Turó Blau, Escola Pegaso, Escola Congrés Indians, Escola Àgora, Escola Calderón de la Barca i l'Esplai la Guineueta. Les sessions de cocreació de dos parcs a la ciutat de Barcelona en les que van participar l'any 2018 van esdevenir experiències pilot per desenvolupar la metodologia que es presenta en aquesta guia.

Barcelona, maig 2020

La manera de citar el present informe serà:

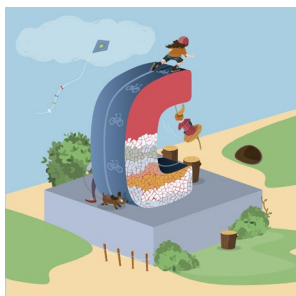
Institut Infància i Adolescència de Barcelona (2020). *Eina de cocreació d'espais lúdics amb infants i adolescents*. IIAB-IERMB

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement – No comercial – Compartir igual (by-nc-sa) amb finalitat no comercial i amb obra derivada. Es permet copiar i redistribuir el material en qualsevol mitjà i format, sempre que no tingui finalitats comercials; així com remesclar, transformar i crear a partir del material, sempre que es difonguin les creacions amb la mateixa llicència de l'obra original.

(NOTA: aquest document no ha passat per correcció lingüística)

Ciutat jugable

La publicació d'aquesta ***Eina de cocreació d'espais lúdics amb infants i adolescents*** s'emmarca en el projecte Ciutat Jugable. Des de l'Institut Infància i Adolescència de Barcelona (IIAB) treballem amb i per l'Ajuntament de Barcelona per avançar cap a una ciutat jugable i jugada a partir del **Pla del joc a l'espai públic amb horitzó 2030** presentat el 2019 i els treballs previs recollits en l'Estratègia **Barcelona dona molt de joc** de 2018. Es tracta d'una línia de treball de l'IIAB que s'inicia el 2016 amb el **Grup transversal sobre espai públic, infància i adolescència** i amb la co-organització de la jornada **El dret dels infants a la ciutat: millorem el nostre espai públic**.

Seguint les **recomanacions del Comitè els Drets de l'Infant de Nacions Unides**, des de l'IIAB:

- aportem criteris per al disseny i planificació d'àrees de joc, espais lúdics i per un entorn urbà més jugable
- diagnosticuem la situació del joc a l'espai públic de Barcelona partir a partir de diferents recerques i treballs tècnics
- acompanyem processos de co-creació amb infants
- realitzem seminaris de treball amb responsables municipals, entitats i persones especialistes per transversalitzar i enriquir criteris, diagnosis i línies per a la planificació i reforç d'una política de joc a l'espai públic

Governança del projecte:

Projecte per encàrrec de:

Àrea d'Ecologia, Urbanisme i Mobilitat de l'Ajuntament de Barcelona

Ajuntament de
Barcelona

En col·laboració amb:

Àrea d'Ecologia, Urbanisme i Mobilitat: Institut Municipal de Parcs i Jardins de Barcelona (IMPJ)

Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI: Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD) i Departament d'Atenció i Acol·lida per Violència Masclista

Àrea de Cultura, Educació, Ciència i Comunitat: Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB)
Institut Barcelona Esports (IBE)

Àrea d'Agenda 2030, Transició Digital, Esports i Coordinació Territorial i Metropolitana: Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB)

Amb **3 espais de treball transversals i estables** amb totes les gerències i departaments implicats: Grup

Som un pont entre el coneixement i la política pública, un instrument públic dedicat a acompanyar l'administració local en el seu paper de garantia dels drets d'infants i adolescents i en la transformació de la ciutat, a partir del coneixement i comptant amb els seus punts de vista propis. Estem integrats a l'Institut d'Estudis Regionals Metropolitans de Barcelona com a unitat especialitzada amb autonomia de gestió i amb l'Ajuntament de Barcelona com a entitat promotora.

institut
**infància i
adolescència**

Índex de continguts

1. INTRODUCCIÓ: D'ON NEIX AQUESTA GUIA?	1
1.1 NECESSITEM ALS INFANTS I ADOLESCENTS PER AL DISSENY DELS ESPAIS JUGABLES DE LA CIUTAT	1
1.2 BARCELONA JA HA COCREAT DOS PARCS AMB INFANTS EN EL MARC DEL SEU PRIMER PLA DEL JOC A L'ESPAI PÚBLIC	1
1.2.1 El Pla del joc a l'espai públic preveu l'escolta activa dels infants i adolescents en el disseny de la ciutat	2
1.2.2 La cocreació de dos parcs de Barcelona, experiència pilot per a l'elaboració d'aquesta guia	3
2. ABANS DE COMENÇAR A COCREAR: ASPECTES CLAU QUE CAL TENIR EN COMPTE	4
2.1 QUÈ TROBARÀS EN AQUESTA GUIA?	4
2.2 QUINS SON ELS AGENTS QUE HAN DE PARTICIPAR EN UN PROCÉS DE COCREACIÓ D'ESPAIS LÚDICS?	5
2.2.1 Infants i adolescents	6
2.2.2 Equip responsable de la cocreació	7
2.2.3 Equip tècnic del projecte urbà	8
2.3 METODOLOGIA D'APLICACIÓ: LA COCREACIÓ AMB INFANTS EN EL PROCÉS D'UN PROJECTE URBÀ	9
2.3.1 Orientacions per a la implementació de la cocreació amb infants en un projecte urbà	9
3. EINA PER A LA COCREACIÓ: DESCRIPCIÓ DE LES SESSIONS I GUIA D'APLICACIÓ	12
3.1 6 CONSIDERACIONS CLAU	14
3.2 SESSIÓ 1- REFLEXIÓ: EL JOC A L'AIRE LLIURE	15
3.3 SESSIÓ 2- OBSERVACIÓ I ANÀLISIS: L'ESPAI	21
3.4 SESSIÓ 3- PROPOSTES: PER UN ESPAI MÉS JUGABLE	25
3.5 SESSIÓ 4- RETORN: PRESENTACIÓ AVANT-PROJECTE ALS INFANTS	29
3.6 COMENTARIS FINALS	32
4. DOCUMENTS DE REFERÈNCIA	33
5. ANNEXOS: MATERIALS PER A LES SESSIONS	34

1. Introducció: d'on neix aquesta guia?

1.1 Necessitem als infants i adolescents per al disseny dels espais jugables de la ciutat

Encara que es poden conèixer les necessitats de joc dels nens i nenes mitjançant la revisió bibliogràfica i l'opinió dels professionals i persones expertes en joc i infància, cal implicar als nens i nenes i nois i noies en la realització de propostes i demandes d'aquells temes que els afecten, molt especialment el joc, que els és quelcom molt propi. No només perquè així ho diu Nacions Unides, sinó també perquè **permet rebre de primera mà una informació contextualitzada i molt valuosa** sobre aquells espais que tenen a prop, que en fan ús i que formen part de la seva vida quotidiana.

Donar la possibilitat als infants i adolescents a participar **fomenta que se sentin escoltats** i tinguts en compte i contribueix a **ampliar el seu sentiment de pertinença al barri**. També afavoreix la coresponsabilitat en el bon ús de les àrees de joc i espais lúdics, així com a **ser membres actius i protagonistes de la vida comunitària**, en un espai urbà més adequat a les seves necessitats de la vida quotidiana com són el joc i la trobada. Així ho explicàvem en l'article [*Dissenyar espais per jugar a la ciutat: els qui en saben més hi participen?*](#) (Diari de l'educació, octubre 2018).

Conèixer l'experiència dels infants i adolescents és una peça imprescindible per la millora de les seves vides. La participació dels infants no pot ser només un fi en si mateix, sinó també una manera d'accedir al coneixement valuós que ells i elles tenen sobre els sistemes dels quals participen com, en aquest cas, els espais de joc. Així ho vam recollir en l'article [*Més enllà de garantir un dret: escoltar els infants és una necessitat*](#) (Social.cat, agost 2018). Per això és important que la consulta als infants i adolescents no sigui una experiència puntual i aïllada, sinó un procediment sistèmic amb metodologies adequades i viables d'aplicar que formi part dels procediments municipals, tenint en compte la realitat organitzativa dels ajuntaments i de la ciutadania.

Tal com recollíem en l'article a Social.cat, per aconseguir una participació genuïna i sincera dels infants i adolescents calen, com a mínim, 5 condicions prèvies :

1. Un objectiu clar, acotat i assolible
2. La participació ha de ser voluntària
3. Persones adultes decidides a escoltar el que els infants els volen dir i disposats a assumir-ne les conseqüències, fins i tot si el que diuen no els agrada.
4. Espais de participació segurs, de respecte mutu i confiança.
5. Eines de participació útils.

1.2 Barcelona ja ha cocreat dos parcs amb infants en el marc del seu primer Pla del joc a l'espai públic

La ciutat de Barcelona compta, des de febrer de 2019, amb el primer [*Pla del joc a l'espai públic amb horitzó 2030*](#), un pla pioner i ambiciós que situa el joc i l'activitat física a l'aire lliure entre les polítiques claus per fer una ciutat més habitable i millorar la vida dels veïns i

veïnes, començant pels infants i adolescents.

El joc és un dret humà específic de la infància, reconegut a l'article 31 de la [Convenció dels Drets de l'infant de Nacions Unides](#), imprescindible pel desenvolupament saludable dels infants. Quan el joc es dona a l'espai públic contribueix a fomentar la vida comunitària i una ciutat millor pel joc esdevé alhora una ciutat més sostenible i resiliència, perquè per a millorar els espais pel joc cal naturalitzar i pacificar l'entorn urbà.

El pla, que pretén millorar i diversificar les oportunitats de joc i activitat física a l'espai públic, suposa un canvi de paradigma en la visió del joc i defineix un nou marc conceptual que incorpora el concepte d'infraestructura lúdica organitzada en 3 capes com a cercles concèntrics. En la 1a capa, els llocs de joc per excel·lència dels infants: les àrees de joc i patis escolars. En la 2a capa, els voltants de les àrees i els patis: els entorns escolars, les places, els parcs, els jardins i els interiors d'illa. I en la 3a capa, els altres espais urbans i naturals i recorreguts de vianants amb possibilitats de joc més o menys fortuït. Així doncs, millorar els espais per jugar implica millorar tota la ciutat com a espai pel joc i transformar l'espai públic incorporant la capa de jugabilitat. No només les àrees de joc.

1.2.1 El Pla del joc a l'espai públic preveu l'escolta activa dels infants i adolescents en el disseny de la ciutat

Per tal de fomentar l'exercici progressiu del dret al joc, i tal com senyala Nacions Unides en la seva [Observació General Nº 17](#) (Nacions Unides, 2013), és obligació dels governs, també dels locals, **oferir a nois i noies l'oportunitat de participar i ser escoltats en l'elaboració de polítiques i estratègies relacionades amb el joc i el temps lliure, la creació de parcs i el disseny d'entorns adequats als infants**, per tal que les seves opinions es tinguin en compte, així com per avançar en la corresponsabilització dels nens i nenes.

D'acord amb aquest marc, tant la mesura de govern *Barcelona dona molt de joc* aprovada el 23 de febrer de 2018, com el mateix *Pla del joc a l'espai públic*, recullen línies estratègiques, objectius i actuacions específiques relacionades amb l'escolta activa i la participació dels infants que es detallen a continuació:

Estratègia Barcelona dona molt de joc: (Ajuntament de Barcelona, 2018)

Línia estratègica 4. Espais lúdics creats i cocreats, en la que es desenvolupa el procés de cocreació amb infants per millorar la jugabilitat de 2 parcs de la ciutat, el Parc de la Pegaso i el Parc Central de Nou Barris.

Aquest procés actua com a experiència pilot pel desenvolupament de l'eina de cocreació que teniu a les mans.

Pla del joc a l'espai públic: (Ajuntament de Barcelona, 2019)

L'Objectiu 12. "Promoure el codisseny i la coresponsabilitat de la ciutadania, sobretot infants i adolescents, perquè els espais lúdics siguin més apropiats per al joc, n'augmentin els sentiments de pertinença i actituds de tenir-ne cura".

L'actuació nº 48, de Sistematització d'orientacions metodològiques per a tenir en compte els interessos i necessitats d'infants, adolescents i joves en els projectes de transformació d'espai públic.

1.2.2 La cocreació de dos parcs de Barcelona, experiència pilot per a l'elaboració d'aquesta guia

En el marc de la línia estratègica 4 de l'estratègia *Barcelona dona molt de joc*, l'Ajuntament de Barcelona, amb l'acompanyament de l'Institut Infància i Adolescència de Barcelona, vam realitzar un procés de cocreació de dos parcs en espais lúdics durant la primavera del 2018. Vam preguntar a 170 infants d'entre 10 i 12 anys a què els agrada jugar (a ells i també als nens i nenes més grans i als més petits), com valoraven l'estat actual de dos parcs de la ciutat en termes d'oportunitats de joc i de trobada, com els agradaria que es transformessin aquests parcs perquè fossin espais de joc en la seva globalitat i què voldrien trobar-hi.

D'aquell procés de cocreació en van emergir diferents resultats:

- La transformació dels dos parcs en qüestió: el Parc Central de Nou Barris i el Parc de la Pegaso a Sant Andreu

La Balena del Parc Central de Nou Barris i el Pop del Parc de la Pegaso. Fotografies cedides per l'Ajuntament de Barcelona (2019).

- [L'informe de resultats del procés de cocreació de dos parcs de Barcelona](#) que recull bona part de les propostes i els coneixements sobre joc generats, així com la primera versió de les sessions de cocreació que s'inclouen a la guia que teniu a les mans.
- La guia de cocreació d'espais lúdics que teniu a les mans

2. Abans de començar a cocrear: aspectes clau que cal tenir en compte

2.1 Què trobaràs en aquesta guia?

Aquest document desplega una eina que té com a objectiu facilitar als responsables i tècnics municipals i als professionals que ho necessitin la realització de processos de cocreació amb infants i adolescents per a la transformació i/o construcció d'espais públics més jugables, reconeixent les capacitats i expertesa de la diversitat d'infants i adolescents i respectant les diferents opinions.

Posar a l'abast aquesta metodologia a les diferents administracions responsables de la construcció d'espais de joc té com a objectiu que la participació dels infants no sigui puntual sinó que es doni de forma regular.

Es presenta una proposta metodològica innovadora i motivadora, que té en compte la incorporació de dinàmiques lúdiques a la vegada que reflexives i analítiques.

L'eina s'ha realitzat a partir del pilotatge de dues experiències de cocreació per a millorar la jugabilitat de dos parcs de Barcelona, el Parc Central de la Pegaso i el Parc Central de Nou Barris, en les que han participat 170 infants de 6 centres educatius, 5 escoles i 1 esplai, l'equip tècnic i polític, del districte de Nou Barris i Sant Andreu, l'equip d'arquitectes municipals, l'equip de l'Institut Municipal de Parcs i Jardins i l'impuls, coordinació i dinamització a càrrec de l'Institut Infància i Adolescència de Barcelona.

Els dos principals aprenentatges han estat:

- La necessitat de garantir que la cocreació no esdevé una acció aïllada i puntual en el marc del projecte urbà, sinó que s'ha de tenir en compte la participació dels infants i la seva implicació en tot el procediment del projecte.
- La necessitat de tenir un rol de coordinador que sigui garant de mantenir present la perspectiva dels infants durant tot el procés. Fer de pont entre els infants i l'administració i entre els nois i noies i l'equip d'arquitectes.

El procés de cocreació amb infants i adolescents d'espais lúdics té com a objectiu donar veu als nens i nenes i nois i noies de la ciutat perquè esdevinguin informants clau, amb la finalitat de recollir les seves necessitats, visions i propostes per a transformar o crear un espai públic jugable.

La cocreació es pot desenvolupar en les 4 fases d'un projecte urbà com són la planificació, el disseny, la construcció o la gestió (Arup, 2018). L'eina presentada en aquest document és una metodologia pensada per a la **fase de disseny** en la que les propostes dels nens i nenes se sumaran a les consideracions i demandes de les persones adultes.

Aquesta eina està pensada perquè l'infant s'involucri en l'etapa de desenvolupament creatiu. Però caldrà seguir explorant metodologies i sistemes perquè la participació dels infants i adolescents també estigui en la presa de decisions i en la implementació d'aquestes.

Aquest document recull:

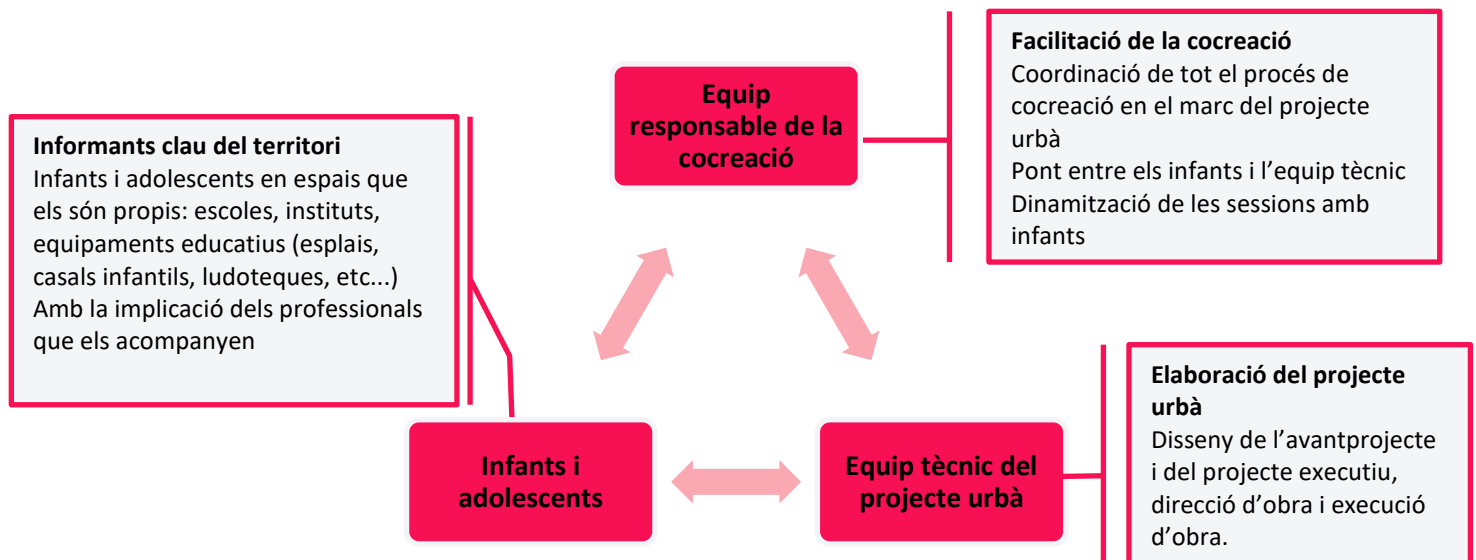

- 1- El rol i funcions **dels agents que s'han d'implicar.**
- 2- Com s'integra la cocreació en el procés de projecte de transformació urbà. Moments clau de tot el procés i algunes orientacions, per adaptar-ho a les diferents realitats.
- 3- **La descripció metodològica de les sessions amb els infants i adolescents:** Objectius, activitats, dinàmiques, orientacions, recursos i rol dels dinamitzadors de les sessions de treball per a l'elaboració de propostes i per la sessió de retorn amb infants, amb orientacions per al procediment de recollida d'informació i elaboració de l'informe final pels projectistes.
- 4- Materials de suport per a les sessions

2.2 Quins son els agents que han de participar en un procés de cocreació d'espais lúdics?

El procés de cocreació compta amb la participació de diversos agents i cadascun aporta el seu saber en relació a la transformació de l'espai públic. És molt important que hi hagi un treball en xarxa i coordinat de tots els agents. L'equip responsable de la cocreació té com a funció principal estendre ponts entre els diferents agents implicats en el territori, des de l'àmbit polític, tècnic i ciutadà.

**DONEN RESPOSTA ALS PROMOTORS DE L'ENCÀRREC:
L'ADMINISTRACIÓ LOCAL**

2.2.1 Infants i adolescents

Nois i noies:

Es proposa dur a terme el procés de cocreació amb infants d'entre 10 i 12 anys perquè tenen la capacitat de posar-se en el lloc d'altres nens i nenes diversos. Però es pot adequar a infants més petits (com a mínim 7 anys) o més grans (fins a 14 com a màxim). Han de ser usuaris i coneixedors dels l'espai, per tal que puguin aportar informació el màxim de significativa i perquè s'impliquen en la transformació d'un entorn pròxim.

És important que siguin representatius de la diversitat d'infàncies, edats, orígens, gèneres i capacitats. I que el procés sigui el màxim d'accessible per a tots els infants del territori. Que tots i totes tinguin la possibilitat de poder-hi participar.

Els infants i adolescents han de poder participar voluntàriament.

Centres escolars i entitats i equipaments educatius (esplais, caus, casals infantils ludoteques...)

La metodologia està pensada i provada per aplicar-la en un espai en que els infants estiguin organitzats i amb l'acompanyament d'educadors/es.

El fet de comptar amb espais organitzats facilita la participació dels infants; en horari lectiu, temps de lleure de l'espai de migdia, en l'horari d'activitat de lleure de tarda o cap de setmana. Cal articular amb cada equipament la viabilitat de la premissa de voluntarietat dels infants i organitzar les sessions segons aquesta, en la mesura que sigui possible.

Es pot valorar fer un procés de cocreació amb un grup d'infants i/o adolescents que no estiguin organitzats prèviament, sinó que s'organitzi ad hoc per la ocasió. Però cal planificar molt bé les sessions i el compromís dels nois i noies a assistir a totes les parts del procés.

Els professionals que acompanyen als infants: mestres, educadors i educadores, monitors i monitores, etc. tenen dos rols en el procés: 1) contribuir a generar un bon clima i ambient de participació facilitant que hi hagi una bona dinàmica de treball i 2) aprofundir en continguts realitzant activitats prèvies o posteriors a les sessions dinamitzades, que connectin tan amb el procés de cocreació com amb interessos propis del seu projecte d'escola, espai, temps del migdia, etc.

2.2.2 Equip responsable de la cocreació

Rol de coordinació de la cocreació

És la persona o persones responsables que han de vetllar pel desenvolupament de tot el procediment, coordinant i vinculant els diferents actors. Fa de pont entre els infants i l'equip tècnic d'arquitectes i el municipi o agent promotor (en cas que el coordinador/a sigui una persona externa).

Una de les funcions més importants és la de garantir que les aportacions dels infants tinguin resposta, o bé en el projecte arquitectònic (buscant sempre coherència en les diferents fases: avant-projecte, projecte executiu i execució) o bé s'hi pugui donar resposta per altres vies, com per exemple a partir d'altres espais disponibles propers o bé en projectes de futur, més enllà de l'espai que s'està cocreant.

És important que participi al màxim de sessions de treball amb els infants, per tal de copsar en primera persona els seus interessos, demandes i necessitats. Podrà ajudar a tancar l'informe.

Rol de dinamització de la cocreació

Dinamitzen les sessions de treball amb nois i noies, acompanyen el procés reflexiu i creatiu, preparen els materials per al seu desenvolupament, fan buidatge de la informació i, a partir d'aquests buidatges, elaboren la síntesi i interpretació dels treballs dels infants per a l'informe final pels projectistes.

Pot ser un tècnic municipal o contractar una empresa externa especialitzada. En cas que sigui un equip extern, igualment cal assignar un tècnic municipal responsable (rol de coordinació del procés de cocreació) que coordini tot el procés i serveixi de lligam. La decisió del nivell delegació a l'equip extern dependrà de cada realitat.

Es requereix un mínim d'1 dinamitzador per cada 25 infants aproximadament, tot i que és recomanable que amb aquest nombre d'infants siguin dues persones.

És molt important que generin una atmosfera de possibilitats i confiança on es creï una relació horitzontal i no jeràrquica- adult/infant- de tots els assistents, posant en evidència que no hi ha propostes bones i dolentes i que totes les opinions compten.

Observacions:

Si l'equip dinamitzador, paral·lelament a la seva experiència en processos participatius amb infants, té formació en arquitectura es pot valorar que acompanyi o inclús faci l'avantprojecte o el projecte executiu de l'espai. D'aquesta manera es garanteix al màxim el respecte i la inclusió de les seves propostes, necessitats i demandes.

2.2.3 Equip tècnic del projecte urbà

Rol del o de la responsable municipal del projecte urbà

Tècnic/a municipal responsable de l'obra, està en contacte amb la persona que coordina el procés, però també ha de vetllar perquè l'informe final de les propostes dels infants arribi i es tingui en compte a l'hora de redactar l'avantprojecte, també en el projecte executiu i finalment l'execució de l'obra. És el responsable de fer el retorn als infants sobre com s'han tingut en compte les seves propostes.

Ha d'estar obert i receptiu a les idees i suggeriment dels infants i adolescents.

Redacció de l'avantprojecte i del projecte executiu

És l'equip d'arquitectes responsables de la redacció de l'avantprojecte i del projecte executiu. Han de tenir en compte les propostes dels infants i adolescents a l'hora de projectar. És interessant que participin en algunes sessions de treball amb nens i nenes, per tal de copsar en primera persona els seus interessos, demandes i necessitats. Valorar honestament les seves opinions i a més a més meravellar-se amb elles.

Es poden encarregar de fer la presentació de la proposta d'avant-projecte als nois i noies en la sessió 4.

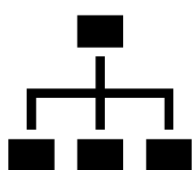
Execució de l'obra

Empresa responsable de la construcció de l'espai, ha de respectar al màxim les propostes que donen resposta a les necessitats i idees dels infants i adolescents.

2.3 Metodologia d'aplicació: la cocreació amb infants en el procés d'un projecte urbà

A continuació es contextualitza el procés de cocreació amb infants que proposa aquesta guia en el marc d'un projecte urbà i es recullen orientacions a partir de l'experiència viscuda en el pilotatge.

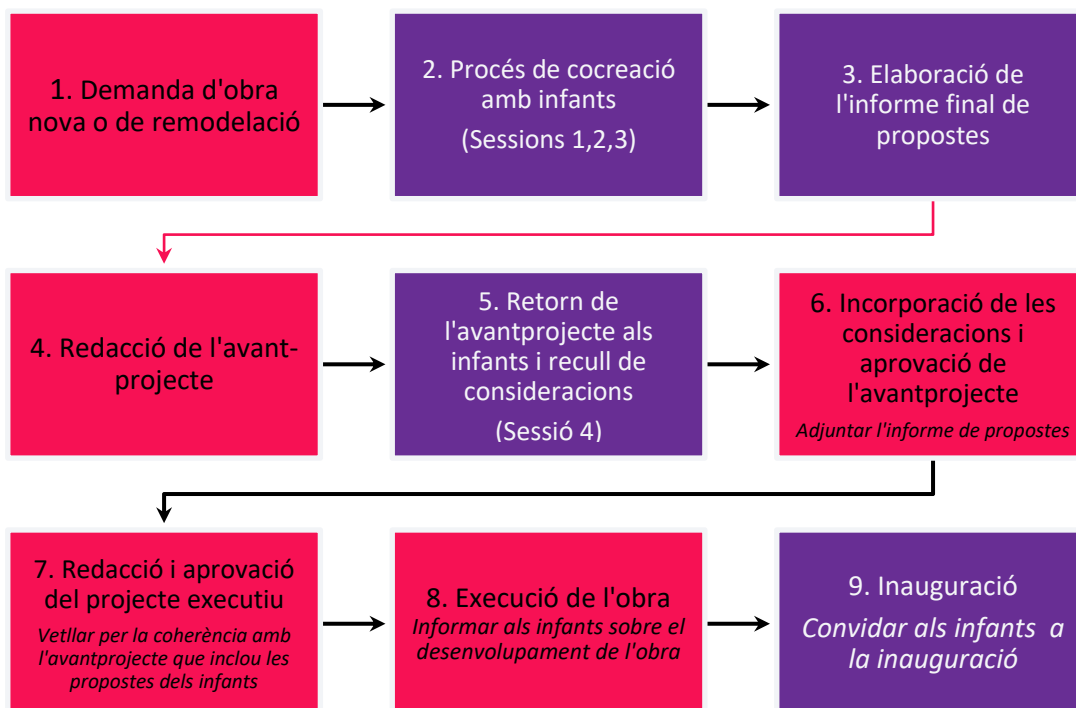
2.3.1 Orientacions per a la implementació de la cocreació amb infants en un projecte urbà

L'eina de cocreació està pensada per a ser utilitzada en la fase de disseny d'un projecte urbà. Però perquè la participació dels infants tingui rellevància i impacte real en la construcció dels espais lúdics cal que els resultats de la cocreació i la implicació dels infants i adolescents es tingui present en totes les fases del projecte (presa de decisions, implementació, avaluació).

A continuació es presenten orientacions per a que la cocreació formi part del procediment d'un projecte urbà.

Procediment del projecte urbà amb cocreació amb infants

Quadre resum del procés de cocreació d'espais públics amb infants. Elaboració pròpia de l'IAB.

1. Detecció de la necessitat d'una obra nova o remodelació d'un espai en el que es vol incorporar jugabilitat

Cal que **s'activi el procés de cocreació des del minut zero**. És a dir, en el mateix moment que sorgeix l'oportunitat de construcció o transformació d'un espai lúdic cal designar la persona o equip que es responsabilitzarà del procés de participació dels infants i adolescents.

Cal fer una calendarització del desenvolupament del projecte urbà tenint en compte la temporalitat necessària per a poder desenvolupar les 3 primeres sessions de treball amb nois i noies i, per tant, tenint en compte el calendari de les organitzacions (escoles, espais, etc.). I, també **una sessió de retorn** (sessió 4) en la que, un cop fet l'avant-projecte, és important que participin els mateixos infants.

Cal informar del calendari a tot l'equip implicat, el tècnic i el polític, i és molt important que hi hagi un acord perquè tothom respecti els temps necessaris.

S'ha de realitzar el contacte amb les entitats, centres educatius, escoles, etc. mitjançant les quals es vehicularà el procés i **tancar amb elles el calendari de sessions**. Cal tenir en compte que tant el procés de contacte amb els centres com el desenvolupament de les sessions té una durada aproximada de 4 mesos (que pot variar en funció del volum de grups de nois i noies que participin).

Com ja s'ha comentat, és desitjable que, tot i estar en grups organitzats (escola, espai, ludoteca...), **els infants i adolescents participin al procés de cocreació de forma voluntària**. Cal articular amb cada equipament la viabilitat d'aquesta premissa i tenir-la en compte a l'hora d'organitzar les sessions, en la mesura del possible.

Observacions: L'escola és la institució més accessible, però també està molt saturada en horari lectiu. Es recomana valorar la possibilitat de fer les sessions en el temps del migdia dels centres educatius o en altres entitats socio-educatives com els espais, els casals infantils, les ludoteques municipals, les entitats de lleure associatiu, altres entitats d'infància o centres oberts, etc. Realitzar aquest procés sense comptar amb espais organitzats és més complex.

2. Desenvolupament de les sessions de treball amb infants per a la cocreació (3 primeres sessions amb infants)

En l'apartat 3 estan detallades el desenvolupament de les sessions.

3. Elaboració de l'informe final de propostes amb les aportacions dels infants i adolescents per a l'avant-projecte de transformació

Del resultat del procés de cocreació es fa un informe final en el qual es recullen, mitjançant una anàlisi qualitativa, les principals propostes i aportacions dels infants, que se sintetitzen en idees clau per a la seva transformació. L'elaboració d'aquest informe està detallat a l'explicació de la sessió 3.

4. Elaboració dels avant-projectes

S'entrega l'informe final de propostes a l'equip d'arquitectes i, si és viable, l'arxiu audiovisual (veure sessió 3). Aquest ha d'incorporar les aportacions dels nois i noies com a informació imprescindible per a fer la proposta de disseny així com els altres requeriments tècnics i conceptuals.

5. Presentació dels avant-projectes als infants (sessió 4)

És el moment de convocar de forma conjunta a tots els participants, especialment si han participat grups diversos. És un moment rellevant per a que l'equip tècnic i polític del territori participi de forma activa i evidenciï el seu compromís envers el procés. Cal convocar-los amb temps a la sessió de presentació i aquesta s'ha de fer en horari que faciliti l'assistència de tothom. Aquest moment és especialment valuós quan han participat més d'un grup, ja que és la manera de tenir la visió de conjunt.

En la descripció de la sessió 4 està desenvolupat el contingut d'aquesta presentació.

6. Incorporació de les consideracions dels nens i nenes i aprovació de l'avant-projecte definitiu

Cal validar un projecte executiu que respecti al màxim les necessitats i demandes dels infants. En la fase de validació és recomanable que participi el coordinador/a del procés de cocreació i molt interessant si ho fan una representació dels mateixos infants.

7. Redacció i aprovació del projecte executiu

Cal adjuntar l'avant-projecte i l'informe de propostes de la cocreació al document de la licitació del projecte executiu per tal de vetllar al màxim per la coherència del projecte definitiu amb la resposta que s'ha donat als infants durant l'avantprojecte.

Cal validar un projecte executiu que respecti al màxim les necessitats i demandes dels infants. Perquè això sigui possible és recomanable que en les reunions de validació del projecte hi participi el coordinador/a del procés de cocreació i molt millor si ho fan una representació dels mateixos infants.

8. Execució de l'obra

Cal anar informant als infants participants del procés de cocreació sobre el desenvolupament de l'obra, tenint en compte que per ells, el temps que passa entre la seva participació i l'execució de l'obra és molt llarg.

És molt important que, en cas que es necessiti modificar certs aspectes en la fase d'execució, es puguin preservar aquells aspectes més imprescindibles assenyalats a l'informe final de propostes.

Es pot valorar que els nois i noies participin en algun aspecte de construcció de l'espai, hi ha algunes experiències al respecte, sobretot en el manteniment de la vegetació, però també en la construcció d'elements de joc, sobretot en experiències de transformació de patis escolars.

9. Inauguració amb la presència dels infants

Convidar als nens i nenes que han participat a la inauguració permet tancar el procés amb el màxim sentit, rigorositat i respecte cap als infants.

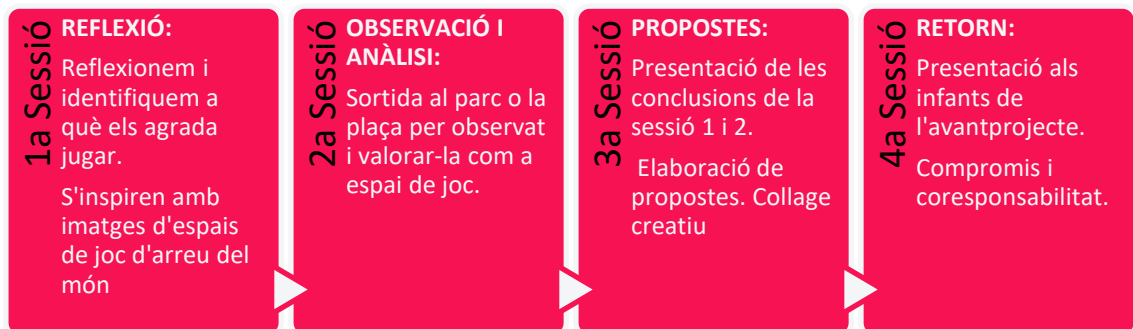
La inauguració pot ser un punt de partida per a establir alguna estratègia de cogestió de l'espai, tenir-ne cura, etc. Cal explorar experiències en aquesta direcció.

3. Eina per a la cocreació: descripció de les sessions i guia d'aplicació

En aquest apartat estan descrits en detall els materials que es proposen per al desenvolupament de les 4 sessions de treball amb els infants per a la cocreació en la fase de disseny.

Totes les sessions tenen una durada aproximada de 1,5h.

Quadre resum de les sessions:

El procés està plantejat a partir d'una **metodologia participativa** acompanyada de **materials didàctics** i amb **la intervenció de com a mínim una persona que dinamitza**- tot i que és òptim que en siguin dues- per a facilitar que els infants puguin expressar les seves necessitats i interessos en relació al joc i l'estada als espais urbans.

De cada sessió es detalla:

- Descripció
- Objectiu
- Desenvolupament de les activitats

El procés de cocreació es pot desenvolupar en 4 sessions o més. Cada sessió està organitzada en activitats. Depenent de la profunditat amb la que es vulgui treballar les activitats es poden distribuir en més sessions.

Repartiment de les activitats en les 4 sessions:

4 Sessions							
Sessió 1: Reflexió: “El joc”		Sessió 2: Observació i anàlisi: “L’espai”		Sessió 3: “Propostes per un espai més jugable”		Sessió 4: “Retorn”	
7 Activitats							
1. El Joc	2. A què ens agrada jugar?	3. Quins espais t’agraden?	4. Com és l’espai per jugar?	5. Valoració de l’espai a transformar	6. Retorn de resultats 1,2	7. Creació d’un collage	8. Presentació de l’avantprojecte i valoració infants”
Materials							
Fitxa 1. Investiguem el joc (Annex 1) Cromos d’activitats lúdiques (Annex 2) Imatges d’espais de joc (Annex 3) <i>Altres: Pissarra o similar per anotar.</i>			Fitxa 2. Investiguem el joc (Annex 4)		Quadres de valoració (Annex 5)	<i>Fitxa d’elaboració pròpia amb els resultats de les activitats 2,3,4 i 5</i>	Infografia 7 criteris (Annex 6) Cromos d’activitats lúdiques (Annex 2) Imatges d’espais de joc (Annex 3) Imatges retallables (Annex 7 i 8) Altres materials (veure fitxa)
							<i>Elaboració pròpia: de la presentació en format powerpoint o similar que incorpora l’avantprojecte</i>

Nota: Els materials en cursiva són aquells d’elaboració pròpia i dels quals no s’adjunta material en aquesta guia.

3.1 6 consideracions clau

L'eina s'ha desenvolupat tenint en compte les 6 consideracions que es presenten a continuació. Aquestes representen les principals característiques, però també esdevenen els principis clau que caldria respectar i tenir sempre en compte encara que es facin adaptacions de la metodologia proposada.

1) **Infants i adolescents formen part d'un equip com a informants imprescindibles:** els infants formen part d'un equip de disseny aportant el seu coneixement expert sobre el joc per a construir un bon espai lúdic. Es constitueixen com a equip creatiu en el que també hi ha altres persones especialistes que seran qui aportin les solucions tècniques, normatives i pressupostàries.

2) **Noies i noies fan aportacions ben pensades sobre els seus interessos a partir d'un procés de treball basat en la reflexió, l'observació i l'anàlisi:** la informació que es proporciona als infants és clara, entenedora i accessible. Es treballa amb materials que ofereixen als nens i nenes elements d'inspiració, reflexió, observació i anàlisi, per tal de que facin propostes ben pensades i raonades. No es planteja que facin una selecció d'elements de joc específics, ni projecció dels detalls concrets de l'espai, se'ls demana que formulin propostes sobre aquelles experiències, sensacions i emocions que volen viure.

3) **L'equip de cocreació pensa en tota la comunitat:** el procés no es limita a recollir els interessos i necessitats personals dels infants i adolescents que participen, sinó que se'ls demana que pensin en tota la comunitat (infants més petits, nois i noies, persones amb diversitat funcional, persones adultes que cuiden, etc.), ja que l'espai públic, les places i els parcs han de ser llocs de trobada i convivència per a tothom.

4) **El rol de la persona adulta és de facilitadora:** els professionals potencien al màxim l'autonomia i llibertat dels infants per opinar i proposar, acompanyant als nois i noies en tots els processos, així com en generar les condicions per a que siguin el màxim de creatius possibles.

5) **Tots els agents implicats interactuen en coordinació:** cal fer un treball coordinat i en xarxa dels diferents agents implicats i que tothom respecti la temporalitat necessària en cada moment. La participació requereix d'informació transparent i compartida, temps, relacions i compromís.

6) **Es fa una interpretació acurada dels resultats i fidel a les aportacions dels infants:** es fa una interpretació de resultats essent fidels a les aportacions dels infants, fruit d'una actitud d'escolta activa durant tot el procés, d'una documentació rigorosa però també garantint un contrast sobre el que han dit els infants al llarg de tot el procés de construcció de l'espai de joc.

3.2 Sessió 1- Reflexió: El joc a l'aire lliure

Descripció general

La primera sessió serveix com a obertura del procés cocreatiu on s'explica el sentit i l'organització de totes les sessions i s'inicia la reflexió sobre el joc a l'aire lliure en un entorn urbà. Els infants han de pensar en què significa el joc per a ells i quines són les seves preferències. Per fer-ho se'ls proposa que triïn entre múltiples propostes d'activitats lúdiques i de lleure, pensant en què els agrada fer a ells, però també als altres infants més grans i més petits. A més, se'ls acompanya en un procés inspirador amb una mostra d'una àmplia selecció de fotografies de parcs i espais de joc d'arreu del món.

Està organitzada en 3 activitats i la presentació.

- Presentació del procés
- Activitat 1: El Joc
- Activitat 2: A què ens agrada jugar?
- Activitat 3: quins espais t'agraden?

Objectius

- 1- Crear un clima de confiança per a la participació
- 2- Compartir l'encàrrec, informar sobre el repte proposat i el pla de treball.
- 3- Reflexionar sobre els interessos i necessitats al voltant del joc.
- 4- Identificar les seves preferències respecte el joc i les que creuen que tenen infants d'altres edats.
- 5- Ampliar el seu coneixement sobre els espais de joc amb exemples d'espais lúdics i parcs d'arreu del món per a inspirar-los.

Presentació del procés de treball per a la cocreació

Previ a l'inici de les activitats cal que els infants tinguin clar perquè i per a què se'ls demana la seva participació i què es farà amb la informació que ens proporcionin. Cal que se'ls **transmeti tres idees clau:**

1. Que les seves aportacions són rellevants i necessàries, que es tindran en compte les seves idees al mateix nivell d'importància que les de qualsevol altre actor que participa del disseny.
2. Que se'ls farà retorn i se'ls mantindrà informats de tot el procés.
3. Que les seves propostes implicaran transformacions de l'entorn i la millora del barri.

Per això cal explicar molt bé el repte que se'ls proposa i com se'ls proposa que l'entomin i s'organitzin les sessions de treball, en quins espais ho faran i amb quins recursos es

comptarà. Tot i que hi hagi una planificació prèvia és interessant deixar marge perquè els infants facin aportacions a la proposta inicial. En funció de les exigències de calendari i disponibilitat de temps per organitzar les sessions, els canvis proposats pels infants seran més o menys viables.

Algunes propostes dels infants poden ser: investigar més parcs i places del barri i fer una comparativa, dedicar una sessió a fer recerca per la xarxa de parcs o d'elements de joc, allargar els debats, votar la proposta que els sembla millor, etc.

El més important en aquest primer moment és crear un clima de confiança, per tal de que els nens i nenes i nois i noies se sentin còmodes per participar i es puguin expressar amb la màxima llibertat i sinceritat possible. Introduir un joc i començar la sessió jugant pot ajudar a trencar el gel.

Les activitats

Activitat 1: El joc	
<p>La primera activitat és una reflexió al voltant de la percepció que tenen els infants sobre el joc.</p> <p>Es fa una roda de presentacions on els infants diuen el seu nom i una o dues paraules que ells associen al "joc" o a "jugar" (si no coneixem els infants prèviament es poden posar el nom en una enganxina i així ens hi podem dirigir de forma més personalitzada).</p> <p>Les paraules s'apunten a la pissarra en forma de llistat i un cop acabada la dinàmica s'inicia una conversa per ampliar i aprofundir la visió sobre el joc a la ciutat.</p> <p>Durant la conversa es pot fer una categorització de les paraules llistades:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Llocs on es juga a la ciutat, - sentiments i - emocions, - activitats lúdiques concretes, - altres persones que també juguen, - etc <p>Es pot acompanyar la conversa situant el joc, fent evident que el joc és una activitat diversa, que es fa al llarg de la vida, que provoca plaers i planteja reptes, etc. i progressivament es va conduint la conversa cap al joc a l'aire lliure.</p> <p>Per acabar preguntem per l'espai que es vol transformar: el coneixen? com l'utilitzen?</p> <p>A la finalització d'aquesta activitat, és el moment per a ratificar el seu interès en participar i per constituir-se com a equip per a la cocreació.</p>	<p>Material:</p> <p>Adhesius</p> <p>Cabdell de fil</p> <p>Pissarra o similar per apuntar les paraules</p>
<p>Orientacions per al bon desenvolupament:</p> <p>✓ Per fer l'activitat es pot utilitzar la dinàmica de la xarxa: Els nois i noies es posen en rotllana i s'han de passar un cabdell de llana o de cordill. Per fer-ho han de dir el seu nom, dos paraules que associen a joc i per últim dir el nom del company o companya a qui passaran el cordill. No es pot passar a la persona del costat, sinó a qui tenen més lluny,</p>	<p>Temps:</p> <p>30'</p>

d'aquesta manera es teixeix una xarxa que representa, de forma simbòlica, que el treball que faran serà el resultat de la suma del treball individual i del treball en equip.

Activitat 2: A què ens agrada jugar?

La segona activitat proposa als infants identificar quins són els jocs que més els agrada fer a ells i elles i quins creuen que més agrada fer als infants més petits i més grans que ells.

Es mostra als infants una selecció de 52 cromos amb diverses propostes lúdiques que estan classificades a partir de quatre categories: moviment (taronja), tranquil·litat i cura (blau), relació amb la natura (verd) i activitat en grup/punt de trobada (lila).

Classificar-les per tipologies permet organitzar la informació de manera ràpida i visual i permet fer un segon nivell de classificació segons tipus d'activitat. Així com fer emergir la diversitat d'interessos i motivacions que poden tenir les persones a l'hora de fer ús lúdic de l'espai públic.

La dinàmica de l'activitat consisteix en demanar als nois i noies que seleccionin les tres activitats que més els agrada fer a ells i elles (han d'escollir 3 cromos). Un cop seleccionades les han d'identificar a la Fitxa 1 amb el número i el nom del cromo.

(Nota: Hi ha cromos en blanc per si volen afegir alguna altra activitat.)

Un cop feta aquesta tria, es repeteix el mateix exercici però pensant en altres infants més petits i més grans. Enlloc de seleccionar tres activitats, en trien dos per cada grup d'infants. Aquesta part de l'activitat, permet situar la diversitat de jocs en funció de les edats.

Grups d'edat: de 3 a 6 anys / de 7 a 9 anys / de 10 a 12 anys / de 13 a 16 anys

Els grups "infants més grans" o "infants més petits" seran uns o altres en funció de l'edat dels nens i nenes participants.

Aquesta activitat es realitza amb les parts 1 i 2 de la "Fitxa Investiguem el joc 1" (Annex 1) i els "Cromos d'activitats" (Annex 2).

Material:
Relotge de sorra

Cromos
(il·lustrats i en blanc)
(Annex 2)

Fitxa 1.
Apartat
01/02
(Annex1)

Música
(opcional)

Fitxa investiguem el joc-1

Activitat 3: Tria d'espais lúdics	
<p>La tercera activitat proposa ampliar la mirada dels infants i oferir-los més informació sobre diverses tipologies d'espais de joc d'arreu del món. Per fer-ho es posa a disposició dels infants un recull de fotografies en les que hi ha diferents propostes d'espais lúdics d'arreu del món. Se'ls demana que triïn les 3 fotografies que més els agraden i perquè.</p> <p><i>Nota: Podeu utilitzar la selecció d'imatges incloses en aquests materials (Annex 3) o fer una recerca pròpia i seleccionar altres espais. El més important és que sigui variat i diferent al que coneixen.</i></p> <p>Aquesta proposta permet la descoberta de noves realitats que poden actuar com a estímul de la seva creativitat a l'hora de generar idees per a la transformació de l'espai públic en termes de jugabilitat. Un aspecte molt important d'aquesta proposta és que permet que tots els infants tinguin la mateixa informació, independentment de quina sigui l'experiència prèvia. (No té els mateixos coneixements un infant que ha visitat diversos parcs de fora de la seva ciutat, que un que només coneix la realitat del seu entorn).</p> <p>La dinàmica consisteix en mostrar-los les fotografies i demanar-los que triïn aquells 3 espais de joc on més els agradaria anar a jugar. Per argumentar la seva tria se'ls demana que al costat de cada imatge escriguin les 3 paraules claus que la defineixen, és a dir, les 3 paraules clau que recullen el motiu pel qual l'han triat. Aquesta part de l'activitat els permet reflexionar sobre els elements de disseny que fan que un espai de joc sigui atractiu (materials, formes, colors, tipus d'activitats, diversitat, etc).</p> <p>Per finalitzar es condueix una posada en comú per compartir de forma general quines són les opcions més escollides: N'hi ha alguna de molt escollida? Compartim els perquè. "A qui li agrada aquest espai? Per què? Què hi veieu? Com és aquest espai? Què us recorda? Què si pot fer? Qui hi pot jugar? I qui no? Quines formes té? Quins colors? Quins materials? Com és el terra? Quin tipus de joc es pot fer?"</p>	<p>Material:</p> <p>Fitxes amb fotos d'espais lúdics (Annex 3)</p> <p>Projector-Ordinador-pantalla per poder projectar les imatges (opcional)</p> <p>Música (opcional)</p> <p>Fitxa: Investiguem el joc 1 Apartat 03 (Annex1)</p>

03 Quins espais t'agraden ?

Quins espais t'agradaria tenir a prop de casa? Tria les tres imatges que més t'agradin.

Nota: el número en el quadre.

Escriu perquè has triat aquestes imatges i tres paraules que les descriu.

Núm.

Núm.

Núm.

1

2

<p>Orientacions per al bon desenvolupament:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ És interessant introduir i fer evident entre els nois i noies la necessitat de fer recerca i informar-se abans d'opinar sobre qualsevol fet. ✓ Previ a l'exercici individual es pot fer un assaig en comú per a poder entendre bé la dinàmica i que quedin clares les qüestions que han de valorar a la tria. ✓ Cal interpel·lar als nois i noies perquè mirin bé totes les fotos abans d'escollir-les. Per això és important que estiguin disposades en l'espai de tal manera que tothom les pugui veure. ✓ És interessant no parlar només dels gustos estètics, sinó de l'emoció que els provoca o de què s'imaginin poder fer allí. ✓ A vegades resumir en una sola paraula el motiu no és fàcil. El rol dels dinamitzadors serà clau per ajudar a treure les idees i les paraules. És interessant indicar als infants que fugin de paraules com divertit, bonic, etc. En comptes de paraules més genèriques cal que pensin en les característiques concretes per les quals destaquen aquell espai (natura, colors, repte, gran...). ✓ És molt important que els infants registrin les seves respostes a la fitxa, ja que és la forma per documentar les dades. Els dinamitzadors se les han d'emportar per a poder fer el recompte posterior. 	<p>Temps:</p> <p>25'</p>
<p>Gestió de la informació obtinguda i preparació per al retorn:</p> <p>Aquesta activitat ens permet recollir les imatges d'espais lúdics d'arreu del món que més han agradat als participants i quins en són els motius. Ens permeten entendre millor què valoren els infants dels espais de joc, per tal de tenir-ho en compte per l'informe final.</p> <p>Cal fer recompte del nombre de vegades que s'ha seleccionat una imatge per tal de poder fer un rànding. En les fotografies més seleccionades cal posar totes les paraules clau que han escrit els infants per identificar aquells termes més coincidents.</p> <p>La recollida de dades es pot fer com millor convingui, però cal pensar que per la sessió 3 s'ha de presentar una selecció de les 3 o 4 més triades, per tal de compartir aquelles característiques que eren més significatives per a ells i elles.</p>	
<p>Per anar més enllà:</p> <p>Aquesta activitat es pot complementar convidant als infants i adolescents que siguin ells els que portin fotografies d'espais de joc que a ells els agraden, per compartir-les o bé que la recerca d'imatges formi part de la pròpia activitat.</p>	

3.3 Sessió 2- Observació i anàlisi: l'espai.

Descripció general

En aquesta activitat s'estableix una connexió directa amb l'espai i es proposa una observació per tal d'adquirir elements de reflexió a l'hora d'analitzar en quin estat es troba l'espai en termes de jugabilitat, de convivència i de trobada.

Quan es tracti d'obra nova (no de transformació) el marc d'observació s'amplia, no es tracta d'observar tan sols la ubicació concreta, sinó tot l'entorn en el que s'ubicarà el nou espai (veure l'apartat "Per anar més enllà" del quadre d'activitats).

El contacte directe amb l'espai i el treball en grup ofereix una dimensió més vivencial al procés.

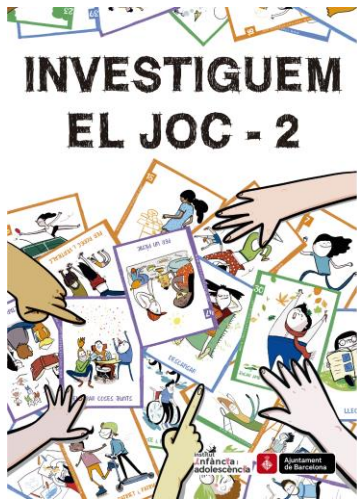

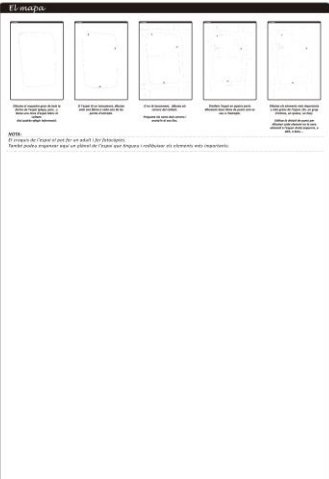
Aquesta sessió està organitzada en dues activitats.

- Activitat 4: Com és l'espai per jugar?
- Activitat 5: Valoració de l'espai a transformar.

Objectius

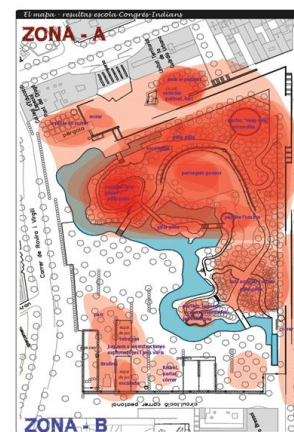
1. Observar de forma acurada l'espai per tal de conèixer la realitat i identificar les principals mancances i oportunitats.
2. Avaluar l'estat actual de l'espai, per tal de recollir de forma conscient quins són aquells aspectes que cal millorar a partir dels [7 criteris de disseny per a una ciutat jugable](#), un marc de referència creat durant l'elaboració del Pla del joc a l'espai públic de Barcelona que inspira tot el pla:
 1. Ofereix múltiples propostes de jocs creatius i amb reptes.
 2. És un espai divers, estimulant i amb accessibilitat.
 3. Té jocs inclusius per a tothom.
 4. Hi ha natura i verd.
 5. Hi ha jocs per compartir petits i grans.
 6. És un espai confortable i segur.
 7. Ecosistemes lúdics i entorn segur i jugable.

Activitat 4: Com és l'espai per jugar?	
<p>La primera activitat d'aquesta segona sessió consisteix en fer una observació de diferents aspectes físics de l'espai que estem cocreant. La dinàmica que s'explica a continuació descriu el procediment per a observar un espai que cal transformar (una renovació o millora) i al final d'aquesta fitxa es recullen recomanacions per fer l'activitat en espais de nova construcció.</p> <p>Per tal d'orientar l'observació es proporciona als nens i nenes una fitxa-guia que els ajuda a identificar i recollir diferents aspectes del disseny de l'espai: dimensions, orografia, vegetació, ubicació de les zones de joc, infraestructura lúdica, etc,...</p> <p>L'activitat s'organitza en petits grups que de forma autònoma es mouen per l'espai per explorar-lo a fons.</p> <p>La fitxa té un apartat en forma de graella que s'omple mitjançant creuetes i un altre en forma de mapa en el que es demana als infants i/o adolescents que marquin amb cercles, les zones on juguen o es podria jugar, independentment de si han estat o no dissenyades per al joc. En la fitxa "investiguem el joc-2" (Annex 4) hi ha les instruccions de com fer-ho.</p> <p>Aquesta activitat permet als infants establir un diàleg entre ells en el qual intercanvien visions sobre l'espai i comenten quines activitats fan i perquè, que donarà peu a la següent activitat.</p> <p>La finalització de l'observació pot venir determinada pel temps límit que s'ha marcat o quan tots els grups finalitzin.</p>	<p>Material:</p> <p>Fitxa Investiguem el joc-2 (Annex 4)"</p> <p><i>Llapis</i></p>
<p>Fitxa: Investiguem el joc -2</p> 	
<p>Orientacions per al bon desenvolupament:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Cal explicar bé el funcionament de la fitxa i el sentit de cada part. ✓ La persona que dinamitza ha d'estar present al llarg de l'observació fent voltes per l'espai. ✓ Si durant l'observació apareixen idees i propostes per a millorar l'espai és important instar als infants i adolescents a tenir-les en compte per la sessió d'elaboració de propostes. 	<p>Temps:</p> <p>50'</p>

Gestió de la informació obtinguda i preparació per al retorn:

Aquesta activitat permet crear un mapa amb els espais aptes per jugar del lloc a transformar o construir.

Només cal recollir les zones de joc marcades superposant les que són coincidents. En el mapa d'exemple es veu en vermell més fosc aquelles zones que van marcar més grups. Serveix per a fer emergir la realitat sobre quins són els espais del parc, la plaça, el carrer, etc. que ells perceben com a espai per a jugar i no des de la visió adulta.

Per anar més enllà:

Si l'espai a intervenir és un solar:

Si s'ha d'observar un espai que encara no està construït, per exemple un solar, és important que la zona que s'explori sigui la que hi ha als voltants del nou espai. Això permet analitzar què és el que ja hi ha i quines són les mancances, de cara a fer propostes. D'aquesta manera el nou espai pot contribuir a revertir els dèficits actuals. Aquesta perspectiva també és bona per a un espai que s'ha de transformar. És a dir, no només observar el parc o plaça que cal millorar, sinó el que hi ha al voltant.

Si us trobeu en aquest cas, es pot dividir el grup en 3 o 4 grupets i cada grup analitza un parc, plaça o àrea de joc que estigui al voltant de l'espai en el que es vol intervenir.

Si es vol analitzar l'entorn i els accessos a l'espai:

Una altra anàlisi possible és la d'observar com són els entorns i accessos a l'espai. Si són segurs amb poc o gens trànsit rodat, si estan ben connectats amb els equipaments de proximitat (escoles, biblioteques, equipaments educatius, esplais, parcs, etc.), si tenen un disseny universal que els fa accessibles a persones amb diversitat funcional... en aquest sentit la metodologia de marxes exploratòries i recorreguts de reconeixement que es desenvolupa en altres processos de diagnosi participativa són molt adients per a poder generar la informació necessària respecte aquest tema. Més informació en aquest enllaç <http://www.punt6.org/ca/2017/11/20/aclariments-metodologics-marxes-exploratories-i-recorreguts-de-reconeixement/>

Activitat 5: Valoració de l'espai a transformar

La segona activitat de la sessió és una valoració individual de l'espai per tal de detectar aspectes positius que cal mantenir i potenciar i els aspectes a millorar. L'anàlisi es fa a partir de 15 indicadors organitzats en 6 dels [7 criteris de disseny per a una ciutat jugable](#).

Es demana als infants que valorin cada un dels indicadors a partir d'una escala de valoració que té un color associat:

- Si consideren que està bé i no cal canviar res (verd)
- Si el valoren bé però creuen que es pot millorar (groc)
- Si creuen que està malament i cal millorar-lo molt (vermell)

Per tal d'ajudar als infants a fer la valoració, els indicadors tenen unes

Material:

“Quadre de valoració de l'espai” (Annex 5)

Gomets de 3 colors. Preferiblement verd, groc i

preguntes que els orienten per entendre què han de respondre.

Tots els infants contesten de forma individual (cadascú enganxa un gomet), però en una mateixa graella en format DIN A3 (tantes graelles com petits grups hi hagi), quina és la seva valoració posant els gomets del color que considerin.

vermell

Orientacions per al bon desenvolupament:

- ✓ És molt important explicar bé la dinàmica i deixar temps per pensar.
- ✓ Cal convidar a generar diàleg i reflexió i que pensin detingudament i no el primer que els passa pel cap.
- ✓ Cal estar present per a resoldre dubtes sobre els indicadors o les preguntes evitant emetre valoracions personals.

Temps:

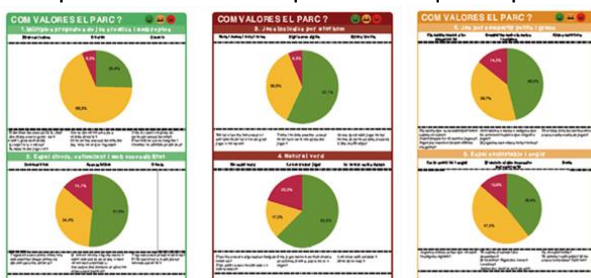
40'

Gestió de la informació obtinguda i preparació per al retorn:

Aquesta activitat permet recollir una valoració de l'espai segons els 6 criteris de qualitat per al disseny d'espais lúdics recollits en els [7 criteris de disseny per a una ciutat jugable](#), un marc de referència creat durant l'elaboració del Pla del joc a l'espai públic de Barcelona.

Per recollir aquesta informació, cal fer un recompte de les respostes dels infants (verd, groc, vermell). És important sobretot, analitzar cada indicador per separat, i no agrupar-los per criteris (cada criteri té 3 indicadors) perquè si fem l'anàlisi del global del criteri, no ens dona un resultat significatiu sobre els aspectes que realment cal millorar de l'espai. Un cop finalitzat aquest primer anàlisi, si es vol, se'n pot fer un de segon nivell per criteris (sumant el resultat dels 3 indicadors de cadascun d'ells) per tal de tenir una altra lectura dels resultats.

Després es pot establir un rànquing i un resum analitzant allò que els nois i noies valoren més positivament i allò que creuen que és prioritari millorar.

Per anar més enllà:

Els indicadors i les preguntes de suport estan pensades en un context de transformació d'un espai (convertir un parc o plaça -que té àrea de joc o no- en un espai jugable). Si és un solar, cal seguir la mateixa opció que en l'activitat d'observació de l'espai. Fer una valoració d'espais propers per tal de poder reduir dèficits del territori en el nou espai.

Cal revisar els indicadors i les preguntes de suport en cas que pel projecte urbà a realitzar aquests no acabin de funcionar.

3.4 Sessió 3- Propostes: per un espai més jugable

Descripció general de les activitats

És la sessió en la qual els infants creen les propostes de transformació de l'espai, culminant i donant significat a allò treballat a les dues primeres sessions. És el moment àlgid del procés creatiu i per això és important potenciar tot allò que ho faci possible.

Hi ha dues activitats, una primera part de presentació dels resultats de les sessions 1 i 2 i una segona part d'elaboració d'un gran mural en el que plasmaran les seves propostes. A mode de collage, els infants enganxen imatges, idees, dibuixos per tal de recollir els seus interessos i els de tota la comunitat. Mitjançant aquest treball plàstic plasmen les seves idees i suggeriments per a la creació del nou espai.

Objectius

1. Posar en comú els resultats de la sessió 1 i 2 per tal d'orientar les propostes.
2. Crear una proposta amb idees per a la transformació de l'espai.

Activitats

ACTIVITAT 6: Retorn de resultats	
<p>El més important d'aquesta sessió és deixar marge per a la imaginació i la creativitat, però també convidar als infants a pensar en totes les reflexions, evidències i coneixement generat en les primeres sessions. És per això que a l'inici de l'activitat es presenta als infants els resultats de les dades recollides: preferències de tipus d'activitats lúdiques per edats, principals característiques d'un bon espai de joc i quin anàlisi han fet de l'espai actual (oportunitats que hi ha i principals mancances).</p> <p>Presentar els resultats de grup és una bona manera de recordar que se'ls ha demanat idees pensant en el conjunt de la infància i adolescència, tinguin l'edat que tinguin, el gènere, l'origen o siguin quines siguin les seves capacitats.</p>	<p>Material:</p> <p><i>Fitxa o similar amb els resultats de la sessió 1 i 2</i></p>
<p>Orientacions per al bon desenvolupament:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ És molt important transmetre als infants que les propostes les han de fer tenint en compte les reflexions, anàlisi i recollida d'informació que han fet prèviament i, per tant, cal donar importància a la part de retorn de resultats.✓ Durant l'explicació dels resultats de les sessions 1 i 2 és important	<p>Temps:</p> <p>15'</p>

<p>transmetre les 5 idees clau i no omplir de dades als infants. Es pot presentar de la següent manera:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Les 3 activitats que més us agrada fer ○ Les 2 activitats que creieu que més agrada fer als més grans i als més petits ○ Quins tipus d'espai heu dit que us agrada (4 paraules clau) ○ Quines són les 3 mancances principals de l'espai ○ Quins són els 3 aspectes que cal mantenir perquè els valoreu positivament. 	
--	--

Activitat 7: Creació d'un "collage"	
<p>Aquesta és l'activitat que en la que els infants i/o adolescents plasmen les seves idees i propostes sobre el seu espai lúdic ideal. La tècnica per fer-ho és la creació d'un mural amb la tècnica de collage. En un paper buit i posant a disposició dels nens i nenes de diferents materials, imatges, dibuixos, papers, retoladors, etc... se'ls demana que expressin les necessitats i desitjos. Abans d'iniciar el collage es reparteix a cada grup la infografia dels 7 criteris de disseny per una ciutat jugable (Annex 6) per fomentar que la seva proposta es faci amb una visió holística. És un document informatiu i inspirador.</p> <p>Es proposa treballar en petits grups per potenciar el diàleg i l'intercanvi d'idees i de propostes, buscant un treball de consens.</p> <p>Cal deixar el temps de treball necessari per a la discussió de propostes i per plasmar-les plàsticament.</p> <p>Per tal d'identificar clarament quines són les idees prioritàries, al final de tot, se'ls demana que amb un retolador fluorescent o similar marquin les 5 propostes que són imprescindibles.</p> <p>La sessió acaba amb una posada en comú de les diverses propostes de cada grup. Aquesta part plenària permet acabar de fer emergir els relats que han construït per a fer el seu collage i trobar coincidències i particularitats entre les diverses propostes. Durant les presentacions, es convida a la resta d'infants a fer preguntes i comentaris i a verbalitzar aquells aspectes que més els agraden o que més prioritzarien de la seva proposta i la dels altres.</p> <p>Es recomana gravar les presentacions per tal de poder recollir el relats que fan els infants i, d'aquesta manera, enriquir i ser més rigorosos en el moment de documentació i d'interpretació dels resultats.</p> <p>Per tancar la sessió cal recordar el sentit de les seves propostes i què es farà amb elles, és a dir, l'informe final de propostes i l'entrega d'aquestes a l'equip d'arquitectes.</p>	<p>Material: Infografia dels 7 criteris (Annex 6)</p> <p><i>Paper embalar 1 metre d'ample per 0,8 m d'alt aprox.</i></p> <p>Material per fer el collage: (veure el requadre "Suggeriments de material per a fer el collage")</p> <p><i>Càmera de vídeo o telèfon mòbil amb càmera de vídeo per gravar.</i></p>
<p>Suggeriments de material per a fer el collage:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cromos amb totes les activitats de la sessió 1 (Annex 2) - Imatges de la col·lecció de parcs de la sessió 1 (Annex 3) - Imatges retallables amb imatges de mobiliari i elements naturals (Annex 7) 	

<ul style="list-style-type: none"> - Imatges retallables de diversitat de persones (Annex 8) - Post-its. - Retoladors i material de dibuix 	
<p>Orientacions per al bon desenvolupament:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ La persona que dinamitza ha d'explicar bé la dinàmica del collage i acompanyar el procés de creació, generant un ambient distès i relaxat, a la vegada que de rigorositat per facilitar al màxim la creativitat dels nens i nenes. És molt important que no doni solucions, sinó que faci preguntes i generi reflexió. ✓ S'ha de transmetre molt clarament que la prioritat no és la qualitat artística i plàstica de la proposta, sinó que sentin que han expressat amb claredat les seves idees, per això poden complementar el mural amb text escrit, comentaris, dibuixos i el que creguin convenient. ✓ Clarificar que, com a equip creatiu, els nens i nenes són els que donen idees i que l'equip tècnic de disseny serà qui pensarà les solucions tècniques per al nou espai o per a la transformació. ✓ És important gestionar els permisos d'enregistrament d'imatges dels nens i nenes amb l'equipament i amb les famílies, explicant que l'ús que es farà dels vídeos gravats serà intern i de documentació. ✓ Entre aquesta sessió i la següent pot passar molt temps, així que és bo recordar que la propera vegada que es trobin serà per presentar-los una proposta d'avantprojecte de l'espai a transformar. 	<p>Temps:</p> <p>1,15h</p> <p>45' creació del collage</p> <p>30' posada en comú</p>
<p>Gestió de la informació obtinguda i preparació del retorn:</p> <p>Aquesta activitat ens permet recollir idees i propostes clau per a la transformació de l'espai lúdic.</p> <p>Es fa una recollida qualitativa de la informació, basant-nos en les diferents idees i propostes que els infants expressen en els collages. Es té en compte el nombre de vegades que surt una proposta per veure el grau de rellevància i de coincidència que hi ha entre tots els collages. Una possible estructura per a l'anàlisi és fer-ho a partir dels 7 criteris de disseny per una ciutat jugable.</p> <p>Algunes de les orientacions per a l'elaboració de l'informe final són:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Tot i que es fa una anàlisi qualitativa, es té en compte el nombre de vegades que surt una mateixa idea per tal de valorar el grau de rellevància que hi donen els infants. ✓ Es té en compte aquelles propostes que els infants han identificat com a prioritàries. ✓ Es valoren el tipus d'imatges d'espais lúdics d'arreu del món que més han utilitzat per recollir quin tipus d'infraestructura lúdica els agrada, així com quin tipus d'estètica o ambient es transmet. ✓ Es recullen les diferents propostes de joc o activitat lúdica que els infants expressen mitjançant els cromos, els dibuixos d'espais de joc o d'infraestructura lúdica, els comentaris amb post-it o les fotografies proporcionades. S'analitzen els diferents tipus d'activitat que proposen (escalar, lliscar, fer equilibris, rodar, entre d'altres) i s'analitza de quina tipologia són (moviment, tranquil·litat...). S'analitza si n'escullen només de dos tipus o seleccionen varietat de propostes, si indiquen d'alguna manera com han de ser les propostes de joc, si fan demandes de jocs que els proporcionen repte, o si especifiquen l'edat a la que van dirigides. 	

- ✓ S'analitza la proposta de distribució de les zones de joc a l'espai i si són en forma d'àrea, de circuit, delimitades en zones diferents. També s'observa si incorporen idees respecte l'orografia de l'espai, si proposen aprofitar desnivells o talussos, si proposen espais de joc sense desnivell, com proposen connectar els diferents espais o si aporten idees respecte la connectivitat dels espais.
- ✓ S'analitza si els seus collages incorporen propostes per a totes les edats, si tenen en compte la diversitat funcional, com integren els diferents propostes de joc. S'analitza també com incorporen propostes per a altres grups de persones en clau de diversitat sobretot generacional o funcional.
- ✓ S'observa si incorporen vegetació i com la distribueixen. Si incorporen l'aigua o altres elements naturals, a on els ubiquen i si els vinculen a algun tipus de joc o només els inclouen a nivell ornamental.
- ✓ S'analitza si incorporen propostes de joc que no siguin individuals, si tenen present que hi ha diferents persones que faran ús de l'espai, si fan alguna proposta específica de joc o multi-joc que permeti jugar a més d'un infant a la vegada.
- ✓ Es valora si proposen que hi hagi espais de descans i d'estada no només per a infants i adolescents sinó també per a persones adultes. S'analitza quins elements hi col·loquen, quina forma proposen que tinguin aquests espais i quines activitats consideren que s'hi han de poder fer.
- ✓ Es recullen demandes que pròpiament no són de joc, però que els infants les consideren importants per a la confortabilitat de l'espai i que, per tant, esdevenen elements imprescindibles per a les seves estades a un espai lúdic, com per exemple lavabos o espais de pícnic o com tenen en compte la presència de gossos. Es té en compte si proposen solucions en relació a la il·luminació, el descans, el sol, la pluja o els accessos a l'espai, per exemple.

Ajuntament de Barcelona

16 propostes clau per a la millora del parc de la Pegaso

Institut d'Infància i adolescència

1. Que hi hagi **estructures grans** i diferents a les que ja coneixem, amb **múltiples propostes d'activitat de moviment**, per exemple amb tobogans tubulars, tirolines llargues i ràpides, amb les que pugueu fer equilibris.
2. Que hi hagi un joc per saltar com si fos un **llit elàstic**.
3. Voleu que hi hagi **propostes per tothom siguin quines siguin les vostres capacitats**. Més difícils pels més grans, més fàcils pels petits. Tothom trobi jocs per ells.
4. Que hi hagi espai per fer **joc esportiu, sobretot jocs de pilota** com el futbol o el bàsquet. Sobretot pensant en que pugueu jugar els nois i noies de 10 a 15 anys.
5. Que hi hagi un **espai per a que pugueu jugar amb jocs de rodes** com la bicicleta, el patinet, com també la possibilitat d'un skate park.

Exemples d'informe final de propostes per als projectistes de l'avant-projecte.

Institut d'Infància i adolescència

8. Us ha agradat molt els espais que tenen **teles penjades o xarxes que creen un ambient diferent a l'habitual** dins del parc, amb molts colors.
9. Que hi hagi una **estructura tipus grades** per poder seure i xerrar o escoltar música, però també mirar com juguen els altres nois i noies. Que no tingui estètica "infantil".
10. Que els **mes petits** tinguin un espai al parc amb molts **jocs diferents** amb els que es puguin gronxar, fer equilibris, escalar, enfil·lar-se, girar, lliscar....

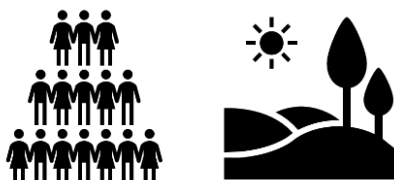
Per anar més enllà

Les gravacions en vídeo amb l'explicació de les propostes per part dels nens i nenes es poden entregar a l'equip d'arquitectes que ha de desenvolupar l'avant-projecte, com a part de la documentació. Previ consentiment dels seus pares, mares o tutors/es.

Es poden utilitzar altres tècniques plàstiques per tal que els infants puguin expressar les seves idees, el més important és que ho puguin fer d'una manera que se sentin còmodes.

En alguns casos aquesta part de la cocreació es pot aprofitar per a treballar aspectes competencials i d'aprenentatge vinculats a l'arquitectura o l'enginyeria, entre altres, però és imprescindible que l'activitat no es desviï de l'objectiu principal, que és el de recollir els seus interessos i motivacions.

3.5 Sessió 4- Retorn: Presentació avant-projecte als infants

Descripció general de les activitats

Aquesta sessió té una primera part de presentació en la que s'exposen els resultats de les aportacions de tots els grups així com la proposta d'avant-projecte que ha desenvolupat l'equip tècnic municipal. En la segona part s'obre un diàleg amb els infants i adolescents sobre la valoració que fan de la proposta d'avant-projecte

Si han treballat diferents grups del territori (infants de diferents escoles o esplais per exemple), és un moment idoni per a reunir-los a tots i totes i d'aquesta manera visualitzar el treball col·lectiu.

El retorn sobre el resultat de la seva participació és un moment imprescindible perquè se'ls mostra com s'han tingut en compte les seves propostes i quines solucions s'han plantejat.

Objectius:

- Reconèixer els infants i adolescents com a informants clau i protagonistes per millorar la jugabilitat de l'espai públic
- Donar a conèixer el resultat conjunt de tot el procés de cocreació
- Recollir valoracions sobre la proposta d'avant-projecte

Activitat 8: "Presentació de l'avantprojecte i valoració dels infants"	
<p>La presentació estarà dividida en 4 moments:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1- Benvinguda i presentació dels nois i noies i tots els participants de la sessió. 2- Presentació del resultat del procés, de les propostes clau que han fet els nois i noies i de l'estudi previ que ha fet l'equip d'arquitectes. 3- Moment per a poder escoltar de nou la veu dels nois i noies, en el que hi haurà un torn de preguntes obertes i una petita dinàmica per escoltar què opinen els infants sobre la informació presentada. 4- Finalment l'explicació dels propers passos, el comiat i la foto final de grup. <p>Exemple de guió del document de presentació</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Per què us hem proposat participar? 2. Qui heu participat? 3. Què ens heu dit en el procés de cocreació? 4. Quina resposta se us dona des de l'Ajuntament? Presentació de l'avant-projecte de transformació d'espai, senyalant quines de les seves propostes s'han incorporat. 5. Què en penseu? Explicació de la dinàmica. <p>Un cop acabat s'ha de desenvolupar la dinàmica per a que els nens i nenes puguin fer retorn del que se'ls ha presentat. Una possibilitat és que, en petits grups de 3 o 4 nois i noies (els que tenen asseguts al costat), pensin en 3 coses que els hagin agradat molt i 3 coses que creguin que falten. Es deixen 10 minuts com a màxim i seguidament es posa en comú.</p> <p>Cal documentar les seves aportacions per tal de poder fer els retocs necessaris i viables a l'avant-projecte, perquè es pugui aprovar.</p> <p>Un bon comiat és realitzar una fotografia de grup i, com a agraïment, entregar-los una còpia de l'informe de propostes i de l'avant-projecte.</p>	<p>Material:</p> <p><i>PPT de presentació</i></p> <p><i>Canó</i></p> <p><i>Projector</i></p> <p><i>Ordinador</i></p> <p><i>Pòster de regal (opcional)</i></p> <p><i>Còpia impresa de l'informe final.</i></p>
<p>Orientacions per al bon desenvolupament:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Aquesta sessió cal realitzar-la sempre dins el període que faciliti l'assistència dels mateixos infants que hi han participat (si és en el marc escolar, s'hauria de fer abans que finalitzi el curs, sobretot si han participat alumnes de 6è de primària). ✓ En el moment d'explicar com s'han plasmat les seves idees en l'avant-projecte, és molt important donar les explicacions pertinents de perquè sí i perquè no s'ha pogut donar solucions als seus interessos. ✓ En cas que hi hagi interessos i necessitats dels infants i adolescents a les que no s'ha pogut donar resposta, és interessant plantejar la possibilitat de donar-hi resposta en el marc d'altres espais del barri o tenir-les en compte com a propostes de futur, més enllà de la transformació de 	<p>Temps:</p> <p>1,15h</p> <p>30 min presentació</p> <p>30 minuts de dinàmica de retorn.</p> <p>No ha de durar més de 1,15h ja que és en</p>

<p>l'espai que s'està duent a terme (patis oberts, altres espais del barri, propostes de futur, etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Durant l'acte han de poder participar els següents agents: <ul style="list-style-type: none"> ○ Coordinador del procés de cocreació i/o dinamitzadors en la presentació de l'informe de resultats ○ l'Arquitecte responsable conjuntament amb el referent de serveis tècnics del territori en la presentació de l'avant-projecte ○ Responsable polític (ideal) per explicar com es donarà resposta a aquells aspectes que no han quedat recollits amb l'avant-projecte ✓ És imprescindible compartir la informació de l'informe final d'idees i propostes clau per a la transformació de l'espai lúdic que han donat els infants. I és interessant presentar també, el que els infants han dit sobre els tipus de joc que els agraden, quines són les característiques principals d'un bon espai lúdic, quin anàlisi fan de l'estat actual de l'espai. ✓ En la part del diàleg cal deixar prou espai perquè els infants i adolescents s'expressin. La dinàmica ajuda a poder centrar la reflexió però no cal ser estrictes en la seva aplicació. Si que cal garantir que recollim les aportacions de tothom que en vulgui fer, vigilant que no hi hagi infants i adolescents que quedin invisibilitzats. ✓ Cal ser molt explícits en el fet que les seves aportacions finals s'incorporaran a la proposta definitiva d'avant-projecte en la mesura del possible. 	<p>format presentació</p> <p>.</p>
<p>Gestió de la informació obtinguda i preparació per al retorn:</p> <p>Aquesta activitat permet recollir les valoracions dels infants i adolescents a l'avant-projecte presentat.</p> <p>Cal documentar els comentaris que els infants exposen durant la sessió i entregar-los a l'arquitecte responsable de l'avant-projecte per a que valori, conjuntament amb el responsable municipal del projecte, què poden modificar.</p>	
<p>Per anar més enllà:</p> <p>Tot i que es planteja aquesta sessió com la última sessió, es pot vincular la participació dels infants en altres fases del projecte urbà.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Com a membres de l'equip que aprova l'avant-projecte i el projecte executiu. - Convidar-los a la reunió d'elaboració del projecte executiu definitiu - Que col·laborin en les tasques de construcció de l'espai co-construcció - etc... <p>Serà imprescindible tenir-los en compte en la inauguració.</p>	

3.6 Comentaris finals

Ens agradaria tancar aquesta guia amb la següent reflexió:

L'èxit de la metodologia i l'eina presentada rau, no en la seva aplicació exhaustiva, sinó, en respectar els principis que la regeixen i, sobretot, en comprendre que la participació dels nois i noies en aquells aspectes de la seva vida que els afecten ha de ser quelcom indiscutible.

Participar en aquells àmbits de la vida que els són propis, a més de ser un dret reconegut per la Convenció dels Drets dels Infants, és el millor dels aprenentatges per al seu desenvolupament com a membres actius i compromesos en la millora i transformació social del seu entorn. Però no només això, ja que la participació dels infants no pot ser només un fi en si mateix, sinó una manera d'accedir al coneixement valuós que tenen els nens i nenes sobre els sistemes dels que participen com, en aquest cas, els espais de joc. Qui sinó els infants, experts en joc i en experiències lúdiques, poden orientar-nos millor sobre què hi ha d'haver en un parc per afavorir que sigui un espai jugable?

Necessitem de la visió i experiència dels infants perquè és única i perquè responen a un moment, temps i vivències determinades que només ells i elles poden reflectir, per molt que tots i totes haguem estat infants alguna vegada.

Es tracta doncs, d'entendre que el disseny i, fins i tot, la cogestió i manteniment d'un espai de joc requereixen la implicació dels infants i adolescents, que en seran els principals usuaris. Però no només això, cal que allò que ens diguin no només sigui escoltat sinó, també, tingut en compte i que els equips d'arquitectes i projectistes encarregats de remodelar o dissenyar nous parcs incorporin les seves aportacions.

També cal que ens adonem que amb una ciutat més apropiada pels nens i les nenes, estarem construint una ciutat millor per a tota la ciutadania. I, a mida que incorporem i sistematitzem l'escolta dels nens i nenes arribarà un moment que no podem concebre que no hagin participat en les diferents qüestions que els afecten.

4. Documents de referència

Ajuntament de Barcelona (febrer 2018). Barcelona dona molt de joc- Mesura de Govern.

Ajuntament de Barcelona (febrer 2019). Pla del joc a l'espai públic amb horitzó 2030.

Ajuntament de Barcelona (2018). Impulsem la participació dels infants en els serveis i projectes municipals.

ARUP (2017). *Cities Alive. Diseñando para la infancia urbana*. Arup, London.

IIAB (2018) *Resultats del procés de cocreació amb infants de dos parcs de Barcelona La transformació del Parc de la Pegaso i el Parc Central de Nou Barris en espais lúdics*. IIAB. Barcelona.

Laboratorio para la ciudad CDMX. (2018). *Arquitectura para el juego urbano*. Laboratorio para la ciudad. Ciudad de México.

Observaciones Generales del Comité de Derechos del Niño de Naciones Unidas al derecho al juego CRC/C/GC/17, 17 de abril de 2013.

5. Annexos: materials per a les sessions

ANNEX 1: SESSIÓ 1. REFLEXIÓ “EL JOC”. ACTIVITAT 2 I 3. FITXA INVESTIGUEM EL JOC - 1.....	35
ANNEX 2: SESSIÓ 1. REFLEXIÓ “EL JOC”. ACTIVITAT 2. CROMOS D’ACTIVITATS LÚDIQUES	35
ANNEX 3: SESSIÓ 1. REFLEXIÓ “EL JOC”. ACTIVITAT 3. IMATGES D’ESPAIS DE JOC	35
ANNEX 4: SESSIÓ 2. OBSERVACIÓ I ANÀLISI. “L’ESPAI”. ACTIVITAT 4. FITXA INVESTIGUEM EL JOC - 2	36
ANNEX 5: SESSIÓ 2. OBSERVACIÓ I ANÀLISI. “L’ESPAI”. ACTIVITAT 5. QUADRES DE VALORACIÓ	37
ANNEX 6: SESSIÓ 3. “PROPOSTES PER UN ESPAI MÉS JUGABLE”. ACTIVITAT 7. INFOGRAFIA 7 CRITERIS.....	37
ANNEX 7: SESSIÓ 3. “PROPOSTES PER UN ESPAI MÉS JUGABLE”. ACTIVITAT 7. IMATGES RETALLABLES D’ELEMENTS	38
ANNEX 8: SESSIÓ 3. “PROPOSTES PER A UN ESPAI MÉS JUGABLE”. ACTIVITAT 7. IMATGES RETALLABLES DE GRUPS DE PERSONES	38

ANNEX 1:

SESSIÓ 1. REFLEXIÓ “EL JOC”. ACTIVITAT 2 I 3. FITXA INVESTIGUEM EL JOC - 1

Document pdf Fitxa d'activitat investiguem el joc.

Impressions: Cal imprimir-ne una per cada persona participant.

Format: Dina4, davant i darrera.

[Descarregar material](#)

INVESTIGUEM EL JOC -1

01 A què t'agrada jugar?

Assaia les teves dades: Selecciona amb una x o a les caselles.

Tus notes:

☐ 7 i 9 anys	☐ 6m i 7m
☐ 10 i 12 anys	☐ 8m i 9m

Escull tres activitats a les que t'agrada jugar a fer: el joc, el pati, o la plaça o el carrer.

Assaia el número del cromos i el nom de l'activitat als espais.

Resposta:

02 A quines activitats creus que els agrada jugar als altres nens i nenes?

Escull dos jocs o activitats que creus que els nens i nenes més petits que tu.

Quina activitat tenen els nens i nenes més petits que tu?

☐ 7 i 9 anys	☐ 6m i 7m
☐ 10 i 12 anys	☐ 8m i 9m

Assaia el número del cromos i el nom de l'activitat als espais.

Resposta:

Escull dos jocs o activitats que creus que els nens i nenes més grans que tu.

Quina activitat tenen els nens i nenes més grans que tu?

☐ 7 i 9 anys	☐ 6m i 7m
☐ 10 i 12 anys	☐ 8m i 9m

Assaia el número del cromos i el nom de l'activitat als espais.

Resposta:

03 Quins espais t'agraden?

Quins espais t'agraden tenir a prop de casa? Tria les teves imatges que més t'agraden.

Assaia el número en el quadre.

Escull perquè has triat aquestes imatges i les paelles que les desitges.

Resposta:

Annex 2:

Sessió 1. Reflexió “El joc”. Activitat 2. Cromos d'activitats lúdiques

Document pdf amb la imatge de 52 cromos d'activitats lúdiques classificades en 4 tipologies: moviment (color taronja), tranquil·litat (blau), contacte amb la natura (verd) i activitats en grup (lila).

Impressions: Cal imprimir-ne tantes com petits grups de treball es facin.

Format: Dina4.

[Descarregar material](#)

Sessió 1. Reflexió “El joc”. Activitat 3. Imatges d’espais de joc

Document pdf amb imatges inspiradores d'espais lúdics d'arreu d'Europa.

Impressions: Cal imprimir-ne una còpia per cada petit grup de treball.

Format: Dina4.

[Descargar document](#)

Annex 4:

Sessió 2. Observació i anàlisi. "L'espai". Activitat 4. Fitxa Investiguem el joc - 2

Fitxa d'activitat per investigar el joc.

Impressions: Cal imprimir-ne una per cada persona participant.

Format: Dina4, davant i darrera.

Descargar material

01 Com és l'espaï?

Ploma i argenteu sobre una cota de fregar i paper.

l'esperai...	Gran	Mitjà	Petit	Molt petit
El terreny ...	De relleu (desnivellat) ...?	De relleu amb pujades i baixades ...?	Quina forma té ...?	
Estal per al descans, què hi ha?	Bancs	Altres elements que permeten estar ...	Cant d'algua	Ombra
Hi ha arbres?	Quants n'hi ha?		Els estan ...?	
	Molt	Poca	Junts	Separats
Hi ha altres elements importants?	Parcs, bancs, elements d'ús ...	Geipia	Aiguers	
	Pots explicar-hi?		Pots explicar-hi?	
Quin moment hi ha?	Jaure	Cinètic	Molt	Estanc
Accés i itineraris, l'espai per jugar o estar?	Hi ha espai on passar algun moment a grup		Però des d'un espai	Però des d'un espai
			Està envoltat per una zona	

Enginyer i arquitecte

02 Elements de joc

Enginyer i arquitecte, abans i quins elements de joc hi ha; contats a través de la tela.

Respon a les preguntes següents: Quins elements de joc hi ha; contats a través de la tela. Respon a les preguntes següents: Quins elements de joc hi ha; contats a través de la tela. Respon a les preguntes següents: Quins elements de joc hi ha; contats a través de la tela. Respon a les preguntes següents: Quins elements de joc hi ha; contats a través de la tela.

Què és un espai on jugar?

Figure 1 illustrates the steps of the proposed algorithm for image inpainting. The figure consists of five sub-images labeled (a) through (e):

- (a) Original image with a rectangular mask.
- (b) Edge detection of the original image.
- (c) Edge detection of the masked image.
- (d) Edge detection of the inpainted image.
- (e) Final inpainted image.

Sessió 2. Observació i anàlisi. “L’espai”. Activitat 5. Quadres de valoració

Fitxa per valorar l'estat del parc, plaça o espai lúdic a cocrear

Impressions: Cal imprimir-ne una còpia per cada persona participant.

Format: Dina3.

Descargar material

COM VALORES EL PARC ?

😊 😐 😞

1. Múltiples propostes de joc creatius i amb reptes

Proposa reptes	Divertit	Creatiu

Et proposa fer coses difícils, però divertides com: escalar molt amunt, girar molt ràpid, fer equilibris o altres?

És atractiu per jugar-hi?

Creus que en tots els jocs et pots divertir?

Hi ha moltes coses diferents per fer, tens tot el que t'agrada?

Pots fer servir els jocs de moltes formes diferents?

Et convida a crear, imaginar i inventar-te múltiples històries?

Annex 6:

Sessió 3. "Propostes per un espai més jugable". Activitat 7. Infografia 7 criteris

Infografia que resumeix els 7 criteris per una ciutat jugable

Impressions: Cal imprimir-ne una còpia per cada petit grup de treball.

Format: Dina3.

Descargar material

Annex 7:

Sessió 3. “Proposes per un espai més jugable”. Activitat 7. Imatges retallables d'elements

Document pdf amb imatges d'elements retallables que pot haver-hi en un espai lúdic

Impressions: Cal imprimir-ne una còpia per cada persona participant.

Format: Dina4

[Descarregar material](#)

Annex 8:

Sessió 3. “Propostes per a un espai més jugable”. Activitat 7. Imatges retallables de grups de persones

Document pdf amb imatges de grups de persones diversos fent activitats diverses, tots ells persones que podrien fer ús d'un espai lúdic

Impressions: Cal imprimir-ne una còpia per cada persona participant.

Format: Dina4

[Descarregar material](#)

